

# KOSOVSKI PENZIJSKI ŠTEDNI FOND OPERACIJE

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

*Na dan i za godinu koja je završena 31 decembra 2020*

---

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA .....	1-4
IZVEŠTAJ O FINANSIJSKOM STANJU .....	5
IZVEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOM DOBITKU .....	6
IZVEŠTAJ O PROMENAMA U NETO SREDSTVA KOJA PRIPADAJU OPERACIJAMA KPŠF .....	7
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE .....	8
NAPOMENE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA .....	9-29



RSM KOSOVO SH.P.K

Str. Perandori Justinian 62  
Qyteza Pejton  
10 000 Prishtina  
Republic of Kosovo

DL +383 45 666 888

www.rsm.global\kosovo

## IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

### Upravnom Odboru Kosovski Penzijski Štedni Fond

#### Mišljenje

Revidirali smo finansijske izveštaje **Kosovski Penzijski Štedni Fond** - Operacije („KPŠF-O“), koji sadrže izveštaj o finansijskom stanju na dan 31 decembra 2020 godine, i izveštaj o sveobuhvatnom prihodu, izveštaj o promenama u neto imovini koja se može pripisati KPŠF-O i izveštaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu i napomene uz finansijske izveštaje, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, prpratni finansijski izveštaji u svim materijalnim aspektima u celini predstavljaju pošteno finansijsko stanje KPŠF-O na dan 31 decembra 2020 godine, njegove finansijske performanse i novčane tokove za godinu koja se tada završila na taj dan u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvestavanja.

#### Osnov za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim Revizijskim Standardima (MSR). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u odeljku Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izveštaja našeg izveštaja. Nezavisni smo od KPŠF-O u skladu sa Etičkim Kodeksom Profesionalnih Računovođa za Međunarodne Etičke Standarde za Računovodstvo (IESBA kodeks), zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Kosovo, a mi smo ispunili druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i primereni kao osnova za izrazavanje naseg misljenja.

#### Ključna revizorska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja prema našoj profesionalnoj proceni, bili od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izveštaja za tekući period. O ovim pitanjima se govorilo u kontekstu naše revizije finansijskih izveštaja, kao i prilikom formiranja našeg mišljenja o njima, a mi ne pružamo posebno mišljenje o tim pitanjima. Svaka revizija je bitna i naši odgovarajući odgovori su opisani u nastavku.

**THE POWER OF BEING UNDERSTOOD**  
AUDIT | TAX | CONSULTING

Ključna revizorska pitanja	Kako je pitanja rešena u našoj reviziji
<p><b>Postojanje i tačnost ulaganja u kosovske obveznice i oročene depozite.</b></p> <p>Na dan 31 decembra 2020 godine investicije KPŠF-O predstavljale su 68% ukupne imovine KPŠF-O.</p> <p>Dalja obelodanjivanja finansijske imovine uključena su u napomene uz finansijske izveštaje.</p> <p>Ovo je bilo fokusno područje i područje na koje su usmjereni značajni naponi revizije.</p>	<p>Naš postupak revizije uključuje sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Potvrdili smo stanje na kraju godine kod banaka.</li> <li>• Na osnovu uzorka testirali smo tačnost obračunate kamate.</li> <li>• Procenili smo adekvatnost obelodanjivanja KPŠF-O u vezi sa investicijama.</li> </ul>

#### Ostala pitanja

Finansijske izveštaje KPŠF-O na dan i za godinu koja se završila 31 decembra 2019 revidirao je drugi revizor koji je izneo nepromenjeno mišljenje o tim izveštajima 10 aprila 2020 godine.

#### Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnji izveštaj, ali ne uključuju finansijske izveštaje i izveštaj našeg revizora. Očekuje se da će nam izveštaj upravljanja biti dostupan nakon datuma ovog izveštaja revizora. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne pokriva ostale informacije i nećemo izraziti bilo kakav oblik zaključka o uverenju u vezi s tim. U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša je odgovornost da čitamo ostale gore identifikovane informacije kada postanu dostupne i, pritom, razmotrimo da li su druge informacije materijalno nesaglasne sa finansijskim izveštajima ili naše znanje stečeno revizijom, ili se na drugi način čini da je materijalno pogrešno prikazan. Kada čitamo godišnji izveštaj, ako zaključimo da u njemu postoje materijalno značajne pogrešne navode, od nas se zahteva da o tome obavestimo one koji su zaduženi za upravljanje i prijave nepoštovanje zakona.

#### Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izveštaje

Uprava je odgovorna za pripremu i poštenu prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja, a za onu internu kontrolu za koju rukovodstvo utvrdi da je neophodna kako bi se omogućila priprema finansijskih izveštaja u kojima nema značajnih pogrešnih prikazivanja, bilo zbog prevara greška.

Prilikom pripreme finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu mogućnosti KPŠF-O da nastavi sa radom kao stalno delujuće preduzeće, obelodanjujući, prema potrebi, pitanja koja se odnose na neograničeno vreme i koristeći računovodstvo osnova za neograničeno vreme, ukoliko uprava ne namerava da likvidira KPŠF-O ili da prestane sa radom ili nema realnu alternativu, osim da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja KPŠF-O.



### **Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja**

Naši ciljevi su da pribavimo razumno uverenje da li finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdaju revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uveravanje je visok nivo uveravanja, ali nije garancija da će revizija sprovedena u skladu sa MSR uvek otkriti materijalno značajne pogrešne navode kada postoje. Pogrešna prikazivanja mogu nastati prevarama ili greškama i smatraju se značajnim ako bi se, pojedinačno ili u celini, moglo opravdano očekivati da utiču na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa MSR-ima, provodimo profesionalnu prosudbu i održavamo profesionalni skepticism tokom cele revizije. Mi takođe:

- Utvrdite i procenite rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima, bilo zbog prevare ili greške, osmislite i izvršite revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavite revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naše mišljenje. Rizik od neotkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji su rezultat prevare veći je nego kod onih koji su posledica greške, jer prevara može uključivati tajni dogovor, falsifikovanje, namerne propuste, lažne prezentacije ili poništavanje interne kontrole.
- Steknite razumevanje interne kontrole relevantne za reviziju kako bi se dizajnirali postupci revizije koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutrašnje kontrole KPŠF-O.
- Procenite prikladnost primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Zaključite o primerenosti menadžmentove upotrebe osnova računovodstva neograničenog vremena i, na osnovu dobijenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna nesigurnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu baciti značajnu sumnju na sposobnost KPŠF-O da nastavi sa radom, zabrinutost. Ako zaključimo da postoji materijalna nesigurnost, u izveštaju našeg revizora dužni smo da skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako su takva obelodanjivanja neadekvatna, da izmenimo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja našeg revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu da dovedu do toga da KPŠF-O prestane da funkcioniše kao stalno delujuće preduzeće.
- Procenite ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li finansijski izveštaji predstavljaju osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže poštena prezentacija.

Sa onima koji su zaduženi za upravljanje komuniciramo u vezi, između ostalog, planiranog obima i vremena revizije i značajnih nalaza revizije, uključujući bilo kakve značajne nedostatke u internoj kontroli koje utvrdimo tokom revizije.

Takođe onima koji su zaduženi za upravljanje dajemo izjavu da smo poštovali relevantne etičke zahteve u vezi sa neovisnošću i komuniciramo sa njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se opravdano može smatrati da nose na našu nezavisnost i, prema potrebi, povezane zaštitne mere.

Iz pitanja koja smo komunicirali sa onima koji su zaduženi za upravljanje, utvrđujemo ona pitanja koja su bila najvažnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja su prema tome ključna revizorska pitanja. Ova pitanja opisujemo u izveštaju našeg revizora.

### **Izveštaj o ostalim pravnim i regulatornim zahtevima prema administrativnom uputstvu br. 02/2019 o nezavisnosti zakonskih revizija i revizorskih firmi koje je izdalo Kosovski Savet za Financijko Izveštavanje**

Izabrani smo javnim postupkom nadmetanja i imenovani 7 jula 2020. za revizore KPŠF-O na jednogodišnji period.

Potvrđujemo da:

- Naše mišljenje revizije o ovde datim finansijskim izveštajima je u skladu sa dodatnim izveštajem revizorskom odboru KPŠF-O.
- Nismo pružali zabranjene usluge nerevizije iz člana 5 (1) administrativnog uputstva br. 02/2019 i da smo ostali nezavisni od KPŠF-O -a u sprovođenju revizije.

**RSM Kosovo Sh.p.k.**

RSM Kosovo Sh.p.k

Priština, Republika Kosovo

6 april 2021



Astrit Kelmendi

Angažovani partner



	Napomene	Na dan 31 decembar 2020	Na dan 31 decembar 2019
		EUR	EUR
<b>Imovina</b>			
<b>Obrtna sredstva</b>			
Gotovina u rukama i bankama	4	738,772	143,678
Depoziti	5	3,004,880	5,268,026
Obveznice Kosova	5	1,757,301	-
Dospeli računi	6	634,443	614,998
Pretplaćeni troškovi		32,406	21,556
		<b>6,167,802</b>	<b>6,048,258</b>
<b>Neobrotna sredstva</b>			
Nekretnina, postrojenja i opreme	9	692,674	702,473
Imovina s pravom korišćenja	10	92,917	139,376
Nematerijalna sredstva	11	38,627	54,900
		<b>824,218</b>	<b>896,749</b>
<b>Ukupna imovina</b>		<b>6,992,020</b>	<b>6,945,007</b>
<b>Obaveze</b>			
<b>Tekuće obaveze</b>			
Plativi računi i akruali	12	1,169,729	984,586
Obaveze iznajmljivanja	10	49,283	46,256
		<b>1,219,012</b>	<b>1,030,842</b>
<b>Dugoročne obaveze</b>			
Obaveze iznajmljivanja	10	52,482	101,765
		<b>52,482</b>	<b>101,765</b>
<b>Neto sredstva KPŠF-Operacija</b>		<b>5,720,526</b>	<b>5,812,400</b>

Odobreno za objavljivanje od Upravnog odbora i rukovodstva KPŠF i potpisano u njihovo ime dana 31 marta 2021.

G-din. Ruzhdi Morina  
 Predsedavajući Upravnog odbora

G-din. Vërshim Hatipi  
 Zamenik direktora - Finansije i Investicije i Rizik | TI



G-din. Adrian Zalli  
 Izvršni direktor



Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2020	Za godinu završenu 31 decembar 2019
		EUR	EUR
<b>Prihodi</b>			
Naknada taksi na teret penzijskih sredstava	14	8,363,834	8,235,843
Ostali prihodi	15	138,616	174,030
<b>Ukupni prihodi</b>		<b>8,502,450</b>	<b>8,409,873</b>
<b>Rashodi</b>			
<i>Troškovi investicija</i>			
Neto naknade otvorenih instrumenata	16	(5,494,905)	(4,558,953)
Naknada CBK-a za transfere i održavanje		(42,075)	(91,952)
Posredništvo, starateljstvo i troškovi zaloga		(195,586)	(51,652)
		<b>(5,732,566)</b>	<b>(4,702,557)</b>
<i>Administrativni troškovi</i>			
Troškovi osoblja	17	(615,285)	(584,453)
Troškovi Upravnog odbora	18	(165,184)	(193,275)
Stanja Računa i korespondencija		(93,379)	(138,368)
Održavanje softvera		(99,791)	(87,368)
Obezvređenje i amortizacija	9-11	(112,477)	(92,696)
Troškovi kancelarijskog poslovanja		(26,859)	(22,595)
Naknade nadzora CBK-a		(20,238)	(19,413)
Stručne službe / ugovorači / konsultanti	20	(17,498)	(11,259)
Troškovi kamate iznajmljivanja	10	(10,229)	(10,540)
Eksterna revizija		(10,200)	(9,050)
Edukacija javnosti i oglasi		(9,492)	(1,060)
Komunikacije		(6,342)	(7,263)
Bankovne naknade za izvršene usluge		(1,995)	(1,744)
Obuke, putovanja i ostalog troškovi osoblja		(1,300)	(16,057)
Ostali troškovi		(10,754)	(4,187)
Saniranje posledica nepogoda – kirija i ostali povezani troškovi		-	(6,600)
		<b>(1,201,023)</b>	<b>(1,205,928)</b>
<b>Ukupni rashodi</b>		<b>(6,933,589)</b>	<b>(5,908,485)</b>
Rezerve za očekivane kreditne gubitke, neto (povećanje)	5	(351)	(333)
<b>Neto višak za godinu</b>		<b>1,568,510</b>	<b>2,501,055</b>

Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.



	Napomene	Višak EUR	Rezerve EUR	Ukupno EUR
<b>Na dan 1 januar 2019</b>		<b>611,345</b>	<b>5,000,000</b>	<b>5,611,345</b>
Neto višak za godinu		2,501,055	-	<b>2,501,055</b>
Refundacija viška u KPŠF-PS	<b>13</b>	(2,300,000)	-	<b>(2,300,000)</b>
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>		<b>812,400</b>	<b>5,000,000</b>	<b>5,812,400</b>
Neto višak za godinu		1,568,510	-	<b>1,568,510</b>
Refundacija viška u KPŠF-PS	<b>13</b>	(1,200,000)	(460,384)	<b>(1,660,384)</b>
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>		<b>1,180,910</b>	<b>4,539,616</b>	<b>5,720,526</b>

Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2020	Za godinu završenu 31 decembar 2019
		EUR	EUR
<b>Tok gotovog novca od operacija</b>			
Neto višak za godinu		1,568,510	2,501,055
<b>Prilagodavanja za:</b>			
Obezvredenje i amortizacija	9-11	112,477	92,696
Kamatni prihodi	15	(110,590)	(121,765)
Neto kretanje provizija za očekivane kreditne gubitke	5	351	333
		1,570,748	2,472,319
Uplaćene kamate		114,703	115,867
		1,685,451	2,588,186
<b>Promene na poslovnim sredstvima i obavezama</b>			
(Smanjenje) u obaveze iznajmljivanja		(46,256)	(43,460)
Povećanje u plativim računima / akrealima		185,143	116,379
(Povećanje) u dospelim računima / pretplatama <i>(isključujući dospelu kamatu iz tekućeg računa)</i>	6	(29,923)	(140,544)
<b>Neto tok gotovog novca od operacija</b>		<b>1,794,415</b>	<b>2,520,561</b>
<b>Novčani tok iz investicionih aktivnosti</b>			
Nabavka nekretnina, postrojenja i opreme	9	(39,946)	(94,480)
Nabavke softvera i licenca	11	-	(11,370)
(Povećanje) depozita		(3,000,000)	(5,259,500)
Smanjenje depozita		5,259,500	4,600,000
(Povećanje) obveznica kosova		(1,758,491)	-
<b>Neto tok novca od / (korišten u) investicione aktivnosti</b>		<b>461,063</b>	<b>(765,350)</b>
<b>Novčani tok iz finansijskih aktivnosti</b>			
Refundacija viška u KPŠF-PS		(1,660,384)	(2,300,000)
<b>Neto tok novca (korišten u) finansijske aktivnosti</b>		<b>(1,660,384)</b>	<b>(2,300,000)</b>
<b>(Smanjenje) gotovine i njenih ekvivalenata</b>			
		595,094	(544,789)
Gotovina i njeni ekvivalenti početkom godine		143,678	688,467
<b>Gotovina i njeni ekvivalenti na kraju godine</b>	4	<b>738,772</b>	<b>143,678</b>

Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

## 1 UVOD

Kosovski Penzijski Štedni Fond (u daljem tekstu: "KPŠF") registrovan u adresi: Ul. Agim Ramadani br. 182-184, 10000 Priština, Republika Kosovo, brojom registracije 90000225; osnovan je Uredbom UNMIK-a br. 2001/35 od 22. decembra 2001. godine, koja je kasnije izmenjena i dopunjena Uredbom br. 2005/20, a zatim ponovo izmenjena Zakonom br. 03/L-084 Republike Kosova, i dalje dopunjen zakonima br. 04/L-101 i br. 05/L-116 Republike Kosovo, a zadnja dopunjena sa dodacima i promenama Zakonom Br. 04/L-168, Br.05/L-116, i Br. 07/L-016; kao ne-za-profit finansijska institucija, čija je jedina i isključiva svrha upravljanje individualnim računima za penzionu štednju kroz obezbeživanje smotrenih investicija i staranje o penzionoj aktivni i uplaćivanje prinosa na pojedinačne račune radi plaćanja anuiteta za penzionu štednju, kao poverenik koji postupa u ime učesnika i korisnika.

Zakon br. 04/L-101 obezbeđuje program penziona štednje koji se finansira iz uplaćenih doprinosa zaposlenih i njihovih poslodavaca, a kojim upravlja i investira KPŠF. U okviru ovako definisanog sistema doprinosa, svi zaposleni stalni stanovnici Kosova i njihovi poslodavci su obavezni da uplaćuju penzijske doprinose. KPŠF vodi individualne račune za svakog učesnika na koje se uplaćuju doprinosi i povratak od investicija.

KPŠF nadgleda Upravni Odbor koji se sastoji od eksperata za investicije i penzije kao i predstavnika zaposlenih i poslodavaca Kosova. Prema Zakonu Br. 04/L-101, jedan član bez prava glasa zastupa interese Vlade. Tokom 2020. i 2019. godine, Upravni odbor je funkcionisao bez tog člana koji nema parvo glasa.

Ovi finansijski izveštaji su za Kosovski Penzijski Štedni Fond - Operacije (ili "KPŠF-O"), entiteta za upravljanje i vođenje penzijske štednje doprinosilaca (penzionih sredstava). Finansijski izveštaji za Kosovski Penzijski Štedni Fond - Penzijska Sredstva (ili "KPŠF-PS") se pripremaju odvojeno od finansijskih izveštaja entiteta.

Direktor i 29. zaposlenih radnika upravljali su svakodnevnim operacijama KPŠF-a tokom 2020. godine (2019: Direktor i 28. zaposlenih).



## 2 OSNOVA ZA PRIPREMU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

### 2.1 Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji KPŠF-0 su pripremljeni u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

### 2.2 Osnova za pripremu

KPŠF-0 vodi svoje računovodstvene podatke i priprema statutarne finansijske izveštaje u skladu sa MSFI. Detalji računovodstvene politike uključeni su u napomenu 3. Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva upotrebu određenih kritičnih računovodstvenih procena. Takođe zahteva da rukovodstvo izvrši svoju procenu u procesu primene računovodstvenih politika KPŠF. Oblasti koja uključuju viši stepen pretpostavki ili složenosti ili oblasti u kojima su pretpostavke i procene značajne za finansijske izveštaje obelodanjena su u Napomeni 3.14 Značajne procene i pretpostavke.

Finansijski izveštaji su pripremljeni za godine završene 31. decembra 2019. i 2020. Sadašnji i uporedni podaci navedeni u ovim finansijskim izveštajima izraženi su u evrima, osim gde je drugačije naznačeno. Tamo gde je potrebno, uporedni podaci su prekvalifikovani kako bi odgovarali promenama u prezentaciji za godinu.

### 2.3 Promene računovodstvenih politika i objavljivanja

#### i) Početno usvajanje novog standarda i revidiranja postojećih standarda na snazi u tekućem period

Sljedeća revidiranja postojećih standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su na snazi u tekućem periodu:

- **Definicija preduzeća (Izmene i dopune MSFI 3)**
- **Revidiranje MSFI 7, MSFI 9 i MRS 39 Reforma referentne kamatne stope**
- **Revidiranje MRS 1 i MRS 8 Definicija Materijala**
- **Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje**

Usvajanje gorenavedenih nije imalo materijalnog uticaja na finansijske izveštaje KPŠF-0.

#### ii) Objavljeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda koji još nisu usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja, donjenavedeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda su objavljeni od strane MSFI a još nisu na snazi:

- **MSFI 17 "Ugovori osiguranja"** na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023;
- **Revidiranje MSFI 10 "Konsolidirani finansijski izveštaji" i MRS 28 "Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja"** - Prodaja ili prilog imovine između investitora i njegovih saradnik ili Joint Venture i dalje izmene (datum stupanja na snagu je na neodređeno vreme na odloženo do istraživačkog projekta metoda kapitala je zaključen);
- **Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih (Izmene MRS 1)** - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.
- **Koncesije najmova povezane sa Covid-19** - Izmene MSFI 16
- **Nekretnine, postrojenja i opreme: Prihodi pre nameravane upotrebe** - Izmene MRS 16 - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine.
- **Štetni ugovori - Troškovi ispunjavanja ugovora - Izmene MRS 37** - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine.

KPŠF-0 je izabralo da ne usvoji ove nove standarde i revidiranja i tumačenja postojećih standarda pre njihovih stupanja na snagu. KPŠF-0 predviđa da usvajanje ovih standarda i revidiranja i tumačenja postojećih standarda neće imati materijalan utecaj na finansijske izveštaje KPŠF-0 u periodu prve primene.

### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA

#### 3.1 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze koje se vode u izveštaj finansijskog stanja uključuju investicije, gotovinu, dospеле račune i obaveze. Računovodstvene politike za priznavanje i merenje ovih stavki su objavljene u odgovarajućim računovodstvenim politikama uključenih u ovoj napomeni. Finansijski instrumenti su klasifikovani kao sredstva ili obaveze u skladu sa suštinom ugovornog aranžmana. Kamata, dobit ili gubici koji se odnose na finansijske instrumente klasifikovane kao sredstva ili obaveze iskazuju se kao prihod ili trošak. Finansijski instrumenti su prebijani kada KPŠF-O ima punovažno pravo da vrši prebijanje i namerava da izvrši poravnanje bilo uzimajući kao osnov neto iznos ili da istovremeno realizuje aktivu i izvrši poravnanje duga.

#### 3.2 Finansijska sredstva i obaveze

##### Metode merenja

###### *Fer vrednosti*

Fer vrednost predstavlja cenu koja bi bila primljena za prodaju aktive ili plaćena za prenos obaveze u urednoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja.

###### *Amortizovani trošak i efektivna kamatna stopa*

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijska aktiva ili pasiva meri prilikom početnog priznavanja, minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća, a za finansijsku aktivu, prilagođeno za bilo koji gubitak.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće tokove gotovine kroz očekivani životni vek finansijske aktive ili pasive na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive (amortizovani trošak pre umanjavanja vrednosti) ili amortizovani trošak finansijske pasive. Izračun ne uzima u obzir očekivane kreditne gubitke i uključuje transakcijske troškove, premije ili popuste i naknade i bodove plaćene ili primljene koji su sastavni deo efektivne kamatne stope, kao što su naknade za izdavanje.

Kada KPŠF-O revidira procenjene buduće tokove gotovine, knjigovodstveni iznos finansijske aktive ili pasive se prilagođava kako bi se odrazila nova procena diskontovana koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu. Svaka promena se evidentira u dobiti ili gubitku.

###### *Prihod od kamata*

Prihodi od kamata se obračunavaju primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive, osim:

- Kupljene ili stvorene finansijske aktive umanjene za kreditne gubitke (POCI);
- Finansijska aktiva koja nije bila POCL, ali je kasnije postala umanjena za kreditne gubitke („Faza 3”), za koju se prihod od kamata obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu cenu (tj. neto od rezervi za očekivane kreditne gubitke (OKG)).

##### Početno prepoznavanje i merenje

Finansijska aktiva i pasiva se priznaju kada KPŠF-O postane strana ugovornih odredbi instrumenta. Redovne kupovine i prodaje finansijske aktive se priznaju na datum trgovanja, datum kada se KPŠF-O obaveže da će kupiti ili prodati aktivu.

Na početno priznavanje, KPŠF-O meri finansijsku aktivu ili pasivu po njenoj fer vrednosti plus ili minus, u slučaju finansijske aktive, ili pasive po ne-fer vrednosti kroz bilans uspeha, transakcione troškove koji su inkrementalni i direktno pripisani sticanju ili izdavanju finansijske aktive ili pasive, kao što su naknade i provizije.

Transakcioni troškovi finansijske aktive i pasive iskazani po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u računu dobiti i gubitka. Odmah nakon početnog priznavanja, priznaje se očekivani gubitak po kreditnom gubitku (OKG) za finansijsku aktivu merenu po amortizovanoj vrednosti i investicijama u dužničke instrumente merene na nivou FVOCI-a, što rezultira priznavanjem računovodstvenog gubitka u računu dobiti i gubitka u slučaju novonastale aktive.

Kada se fer vrednost finansijske aktive i pasive razlikuje od cene transakcije po početnom priznavanju, KPŠF-O priznaje razlike na sledeći način:

- Kada je fer vrednost dokazana kotiranjem cenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu (tj. input prvog nivoa) ili na osnovu tehnike procene koja koristi samo podatke sa vidljivih tržišta, razlika se priznaje kao dobit ili gubitak;
- U svim drugim slučajevima, razlika se odlaže, a vreme priznavanja dobiti ili gubitka na dan odlaganja određuje se pojedinačno. On se ili amortizuje tokom veka trajanja instrumenta, odlaže sve dok se fer vrednost instrumenta ne može utvrditi korišćenjem tržišnih inputa, ili realizovati putem poravnanja.

### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

#### 3.2 Financijska sredstva i obaveze (nastavak)

##### 3.2.1 Financijska sredstva

###### i) Klasifikacija i naknadno merenje

Pri početnom priznavanju, KPŠF-0 klasifikuje finansijska sredstva kao merene prema amortizovanom trošku ili po FVDG.

Finansijsko sredstvo se meri po amortizovanom trošku ako ispunjava oba sledeća uslova i nije označeno kao po FVDG:

- održava se u okviru poslovnog modela čiji je cilj zadržavanje sredstva za prikupljanje ugovornih gotovinskih tokova; i
- njegovi ugovorni uslovi na određeni datum dovode do gotovinskih tokova koji su SIGK.

Sva ostala finansijska imovina KPŠF-0 mere se po FVDG.

###### *Procena poslovnog modela*

Prilikom procene cilja poslovnog modela u kome se drži finansijsko sredstvo, KPŠF-0 uzima u obzir sve relevantne informacije o načinu upravljanja poslovanjem, uključujući:

- dokumentovanu investicionu strategiju i sprovođenje ove strategije u praksi. To uključuje da li se investiciona strategija fokusira na ostvarivanje ugovornih prihoda od kamata, održavanje određenog profila kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine sa trajanjem bilo kojih povezanih obaveza ili očekivanih odliva gotovine ili ostvarivanje novčanih tokova prodajom imovine;
- kako se procenjuje učinak portfelja i izveštava rukovodstvu KPŠF-0;
- rizici koji utiču na performansu poslovnog modela (i finansijska sredstva održana u okviru tog poslovnog modela) i kako se tim rizicima upravlja;
- kako se nadoknađuje investicioni rukovodilac: npr. da li se kompenzacija zasniva na fer vrednosti imovine kojom se upravlja ili na osnovu ugovornih novčanih tokova; i
- učestalost, obim i vreme prodaje finansijskih sredstava u prethodnim periodima, razlozi za takvu prodaju i očekivanja o budućim prodajnim aktivnostima.

Transferi finansijskih sredstava trećim licima u transakcijama koje ne ispunjavaju uslove za prestanak priznavanja ne smatraju se prodajom u tu svrhu, u skladu sa kontinuiranim priznavanjem imovine KPŠF-0.

KPŠF-0 je utvrdio da ima samo jedan poslovni model:

- Poslovni model 'Drži-za-prikup': ovo uključuje gotovinu u banci, ulaganje u obveznice Kosova i oročene depozite. Ova finansijska sredstva se drže radi prikupa ugovorenog gotovinskog toka.

Ugovorni gotovinski tokovi dužničkih instrumenata KPŠF-0 su isključivo glavnica i kamate (IIGK).

###### *Procena da li su ugovorni gotovinski tokovi IIGK*

Za potrebe ove procene, "glavnica" je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva pri početnom priznavanju. "Kamata" je definisana kao naknada za vremensku vrednost novca i za kreditni rizik povezan sa neizmirenom glavnicom u određenom vremenskom periodu i za druge osnovne rizike i troškove zajma (npr. Rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Procenjujući da li su ugovorni gotovinski tokovi IIGK, KPŠF-0 uzima u obzir ugovorne uslove instrumenta. To uključuje procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorni rok koji može promeniti vreme ili iznos ugovornih novčanih tokova tako da ne ispunjava ovaj uslov. Donoseći ovu procenu, KPŠF-0 uzima u obzir:

- nepredviđeni događaji koji bi promenili iznos ili vreme gotovinskih tokova;
- karakteristike koeficijenta zaduženosti;
- funkcije pretplate i produženja;
- uslovi koji ograničavaju potraživanje KPŠF-0 na gotovinske tokove od određene imovine (npr. neregresivne karakteristike); i
- karakteristike koje modifikuju razmatranje vremenske vrednosti novca (npr. periodično podešavanje kamatnih stopa).



### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

#### 3.2 Financijska sredstva i obaveze (nastavak)

##### 3.2.1 Financijska sredstva (nastavak)

###### i) Klasifikacija i naknadno merenje (nastavak)

###### *Reklasifikacije*

Financijska sredstva se ne reklasifikuju nakon njihovog početnog priznavanja, osim ako KPŠF-O ne bi promenio svoj poslovni model upravljanja finansijskim sredstvima, u tom slučaju bi se sva pogođena finansijska sredstva reklasifikovale prvog dana prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

KPŠF-O klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije merenja:

- *Amortizovani trošak*: Sredstva koja se drže radi naplate ugovorenih gotovinskih tokova, gde ti gotovinski tokovi predstavljaju isključivo isplatu glavnice i kamate (IIGK), a koja nisu označena po FVDG, mere se po amortizovanom trošku. Knjigovodstvena vrednost ovi sredstava se prilagođava bilo kojim priznatim i izmerenim provizijama za očekivani kreditni gubitak. Prihod od kamata od ovih finansijskih sredstava uključuje se u "Prihod od kamata" primenom metode efektivne kamatne stope.

###### ii) Umanjenje

KPŠF-O procenjuje na osnovu budućih očekivanja očekivane kreditne gubitke (OKG) povezane sa aktivom dužničkih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti. KPŠF-O priznaje ispravku gubitka za takve gubitke na svaki datum izveštavanja. Merenje OKG reflektuje:

- Nepristrasan i ponderisani iznos na osnovu verovatnoće koji se određuje procenom raspona mogućih ishoda;
- Vremensku vrednost novca; i
- Razumne i podržane informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

###### iii) Prestanak priznavanja osim putem modifikacije

Finansijska sredstva, ili njen deo, prestaju se priznavati kada su ugovorna prava na primanje tokova gotovine iz aktive istekla, ili kada su prenesena i (a) KPŠF-O prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, ili (b) KPŠF-O ne prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva i KPŠF-O nije zadržao kontrolu. U izveštajnom periodu nije bilo takvih slučajeva.

#### 3.2.2 Finansijske obaveze

##### i) Klasifikacija i naknadno merenje

I u tekućem i u prethodnom izveštajnom periodu, finansijske obaveze se klasifikuju kao naknadno merena po amortizovanom trošku.

##### ii) Prestanak priznavanja

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se gase (tj. kada je obaveza navedena u ugovoru isplaćena, otkazana ili istekla).

#### 3.3 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe tokova gotovog novca, gotovinu i gotovinske ekvivalente čine gotov novac u ruci i u bankama i kratkoročni depoziti sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje.

#### 3.3 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe tokova gotovog novca, gotovinu i gotovinske ekvivalente čine gotov novac u ruci i u bankama i kratkoročni depoziti sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje.

#### 3.4 Pretplaćeni troškovi

Pretplate se vode po ceni minus umanjenja vrednosti. Pretplata klasifikuje se kao dugoročne kada se očekuje da će se roba ili usluge koje se odnose na pretplatu dobiti nakon godinu dana, ili kada se pretplata odnosi na sredstvo koje će i samo po sebi biti klasifikovano kao dugoročno nakon početnog priznavanja.

Pretplate za sticanje sredstva prenose se u knjigovodstvenu vrednost sredstva nakon što KPŠF-O stekne kontrolu nad sredstvom i verovatno je da će buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom preći u KPŠF-O. Ostale pretplate se otpisuju u bilans uspeha kada se prime robe ili usluge koje se odnose na pretplatu. Ako postoji nagoveštaj da sredstva, robe ili usluge koje se odnose na pretplatu neće biti primljene, knjigovodstvena vrednost pretplate se u skladu s tim otpisuje i odgovarajući gubitak od umanjenja vrednosti priznaje u bilansu uspeha za godinu.

### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

#### 3.5 Nekretnina, postrojenja i opreme kao i najmovi

##### 3.5.1 Nekretnina, postrojenja i opreme

Nekretnina, postrojenja i opreme operacija KPŠF-O se osnove od: Komputera i prateće opreme; Nameštaja, uređaja i oprema; Ostalih kancelarijskih oprema; i Motornih vozila; koje su prenete kao cene smanjene za akumulirano obezvređenje i gubitke akumuliranih od umanjenja ako ih ima.

Nabavna vrednost uključuje otkupnu cenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovodenjem sredstva u operativno stanje za predviđeno korišćenje. Održavanje i popravke, zamene i poboljšanja od manjeg značaja oduzimaju se po nastanku. Značajna poboljšanja i zamena imovine kapitalizuju se.

Izgradnja u toku se izveštava o troškovima izgradnje uključujući troškove koje naplaćuju treće strane. Po završetku svi akumulirani troškovi sredstva prenose se u odgovarajuću kategoriju nekretnina, postrojenja i opreme, a zatim podležu važećim stopama obezvređenja. Zemlja i izgradnja u toku se ne obezvređuju. Obezvređenje se računa linearno na procenjeni vek upotrebljivosti sredstava korišćenjem sledećih stopa:

Komputeri i prateće opreme	33%
Nameštaji, uređaji i oprema	20%
Ostala kancelarijska oprema	20%
Motorna vozila	20%

Dobici i gubici na raspolaganju nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se u izveštaju sveobuhvatnog prihoda u periodu u kojem su se dogodili.

Korisni vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se pregleda i prilagođava najmanje godišnje, ako je potrebno.

##### 3.5.2 Najmovi

Za sve nove ugovore zaključene 1. januara 2020. ili kasnije, KPŠF-O razmatra da li ugovor je, ili sadrži, najam. Najam se definiše kao "ugovor, ili deo ugovora, koji prenosi pravo na korišćenje sredstva (osnovno sredstvo) u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu". Da bi primenio ovu definiciju, KPŠF-O procenjuje da li ugovor ispunjava tri ključne procene koje su:

- ugovor sadrži identifikovanu imovinu koja je ili izričito identifikovana u ugovoru ili je implicitno određena identifikovanjem u trenutku kada je sredstvo stavljeno na raspolaganje KPŠF-O
- KPŠF-O ima pravo da dobije pretežno sve ekonomske koristi od korišćenja identifikovane imovine tokom perioda upotrebe, uzimajući u obzir svoja prava u okviru definisanog obima ugovora
- KPŠF-O ima pravo da usmerava upotrebu identifikovanog sredstva tokom čitavog perioda korišćenja.

KPŠF-O procenjuje da li ima pravo da usmerava "kako i u koje svrhe" sredstvo da se koristi tokom čitavog perioda korišćenja.

##### Merenje i priznavanje zakupa

Na dan početka najma, KPŠF-O priznaje imovinu s pravom korišćenja i obavezu iznajmljivanja u bilansu stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja meri se po trošku koji se sastoji od početnog merenja obaveze iznajmljivanja, svih početnih direktnih troškova nastalih od strane KPŠF-O, procene troškova rasklapanja i uklanjanja sredstva na kraju najma i svih plaćanja zakupa izvršenih pre datuma početka najma (bez primljenih podsticaja).

KPŠF-O amortizira imovinu s pravom korišćenja pravocrtno od datuma početka najma do ranijeg kraja korisnog veka imovine s pravom korišćenja ili kraja roka najma. KPŠF-O takođe procenjuje imovinu s pravom korišćenja za umanjenje vrednosti kada postoje takvi pokazatelji.

Na dan početka, KPŠF-O meri obavezu iznajmljivanja po sadašnjoj vrednosti neplaćenih zakupa na taj datum, diskontira se korišćenjem kamatne stope koja je implicitna u najmu ako je ta stopa lako dostupna ili KPŠF-O-ova dodatna stopa pozajmljivanja. Plaćanja zakupa uključena u mjerenje obaveza iznajmljivanja sastoje se od fiksnih plaćanja (uključujući u fiksnom sadržaju), varijabilnih plaćanja na osnovu indeksa ili stope, iznosa za koje se očekuje da će se plaćati na osnovu garancije preostale vrijednosti i plaćanja koja proizlaze iz opcija koje su razumno sigurne u se vežba.

Posle početnog merenja, obaveza će se umanjiti za izvršena plaćanja i povećati za kamate. Preispituje se tako da odražava bilo kakvo preispitivanje ili izmene ili ako postoje promene u osnovnim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza iznajmljivanja ponovo odmerava, odgovarajuća korekcija se odražava na imovinu s pravom korišćenja ili dobitak i gubitak ako se imovina s pravom korišćenja već smanji na nulu.

KPŠF-O je izabrao da obračunava kratkoročna iznajmljivanja i iznajmljivanja male vrednosti korišćenjem praktičnih sredstava. Umesto da se priznaju kao imovina s pravom korišćenja i obaveza iznajmljivanja, plaćanja u vezi s njima priznaju se kao rashod u dobiti ili gubitku, pravocrtno, tokom trajanja najma. I imovina s pravom korišćenja i obaveze iznajmljivanja prikazani su kao zasebni saldi u izveštaju o finansijskom stanju.

### **3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)**

#### **3.6 Nematerijalna sredstva**

Nematerijalna sredstva sastoje se od licenciranih kompjuterskih softvera. U početku su predstavljene prema trošku, dok kasnije prema ceni koštanja umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke usled umanjivanja vrednosti, ako ih je bilo. Amortizacija se knjiži ako su sredstva raspoloživa za korišćenje primenom linearne metode, gde se trošak nematerijalnih sredstava otpisuje tokom procenjenog veka upotrebljivosti sredstava korišćenjem sledećih stopa:

Sofveri - 20%

Licence se amortizuju za tok trajanja licence do najduže 5 godina.

#### **3.7 Umanjenje ne-finansijskih sredstava**

Prenošena vrednost ne-finansijskih sredstava je razmatrana za umanjivanje kada ima promene u slučajevima ili kada promene u okolnostima ukazuju da knjigovodstvena vrednost se ne može ostvariti. Ako bilo kakva takva indikacija postoji i kada je knjigovodstvena vrednost veća od procenjenog iznosa koji može da se nadoknadi za nju, vrednost aktive se smanjuje na vrednost koja se za nju može nadoknaditi. Iznos koji se može nadoknaditi za ta sredstva je veća do neto prodajne cene ili upotrebne vrednosti.

Pri proceni upotrebne vrednosti, predviđeni budući tokovi gotovog novca smanjuju se na sadašnju vrednost primenom pre-porezne stope smanjenja koja odražava vremensku vrednost novca i rizika specifičnih za ta sredstva.

Gubici zbog umanjivanja vrednosti priznaju se u izveštaju sveobuhvatnog dobitka.

#### **3.8 Oporezivanje**

KPŠF kao poverenički fond je izuzet od plaćanja poreza na dobit korporacija.

#### **3.9 Operativni troškovi**

Operativni troškovi priznaju se u bilansu uspeha nakon korišćenja usluge ili kada su nastali.

#### **3.10 Povezana lica**

Povezana lica sastoje se od članova Upravnog odbora KPŠF, zajedno sa entitetima koje oni kontrolišu, a koji mogu izvršiti značajan uticaj na poslovanje i upravljanje KPŠF-a. Pri razmatranju svakog mogućeg odnosa s povezanim licem, pažnja se usmerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

#### **3.11 Privženosti i zavisnice**

Zavisne obaveze nisu priznati u finansijskim izveštajima. Oni se obelodanjuju ukoliko mogućnost odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi nije mala. Zavisno sredstvo se ne priznaje u finansijskim izveštajima, ali se obelodanjuje kada je verovatan priliv ekonomskih koristi.

Iznos zavisnog gubitka priznaje se kao rezervisanje ako je verovatno da će budući događaji potvrditi da se može izvršiti razumna procena iznosa nastalog gubitka za obavezu nastalu na datum izveštaja o finansijskom stanju.

#### **3.12 Naredni događaji**

Naredni događaji koji pružaju dodatne informacije o KPŠF-0 na datum izveštaja o finansijskom stanju (događaji prilagođavanja) odražavaju se u finansijskim izveštajima. Događaji nakon izveštajnog perioda koji nisu prilagođavajući događaji prikazani su u napomenama kada su materijalni.

#### **3.13 Penzioni troškovi**

KPŠF-0 ne drži provizije niti ima bilo kakvu obavezu u pogledu penzija zaposlenih koje su veće od doprinosa koji su uplaćeni u gorepomenutu penzionu šemu.



### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

#### 3.14 Značajne procene i presude

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva procene i presude koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prezentirane vrednosti sredstava, obaveza, prihoda i rashoda. Faktični rezultati mogu odstupati od ovih procena. Rukovodstvo isto treba presuditi i aplikaciju knjigovodstvenih politika KPŠF-O. Procene i presude se revidiraju na tekućoj osnovi.

Ova napomena daje pregled oblasti koje uključuju viši stepen prosuđivanja i složenosti, kao i glavne izvore neizvesnosti procena koje imaju značajan rizik da dovedu do materijalnog prilagodavanja u narednoj finansijskoj godini. Detaljne informacije o svakoj od ovih procena i prognoza uključene su u odgovarajuće napomene zajedno sa informacijama o osnovama za obračun za svaku pogodenu stavku u finansijskim izveštajima.

##### *Korisni vek trajanja obezvedljivih sredstava*

Uprava je pregledala korisne živote obezvedljivih sredstava na dan 31 decembra 2020. Rukovodstvo procenjuje određen korisni vek sredstava predstavlja očekivanu korist te imovine. Knjigovodstvene vrednosti tih sredstava su analizirani u Napomenama 9 i 8. Međutim, faktični rezultati mogu odstupati od ovih procena zbog tehnološke zastarelosti.

##### *Merenje očekivanog kreditnog gubitka*

Merenje očekivanog ispravka vrednosti kreditnog gubitka za finansijsku aktivu merenu po amortizovanom trošku je područje koje zahteva korišćenje složenih modela i značajnih pretpostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju (npr. verovatnoća neispunjavanja obaveza banaka po oročenim depozitima i rezultirajući gubici). Objašnjenje ovih ulaznih podataka, pretpostavki i tehnika procene korišćenih u merenju OKG-a detaljnije je opisano u napomeni 3.11.3, koja takođe navodi ključne osetljivosti OKG-a na promene u ovim elementima.

Nekoliko značajnih procena takođe je potrebno za primenu računovodstvenih zahteva za merenje OKG-a, kao što su:

- Određivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje OKG-a;
- Utvrđivanje broja relativnih pondera predviđenih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i pripadajući OKG; i
- Osnivanje grupa slične finansijske aktive u svrhu merenja OKG-a.

##### *Pandemija koronavirusa (COVID-19)*

Procena je izvršena uzimajući u obzir uticaje koje je pandemija koronavirusa (COVID-19) imala, ili može imati, na KPŠF-O na osnovu poznatih informacija. Osim kako je opisano u posebnim napomenama, trenutno se ne čini da ima bilo kakvog značajnog uticaja na finansijske izveštaje ili bilo kakve značajne neizvesnosti u pogledu događaja ili uslova koji mogu uticati nepovoljno na KPŠF-O na datum izveštavanja ili kasnije kao rezultat pandemije Koronavirusa (COVID-19).

#### 3.15 Rezerva

Operativna rezerva deo je neto sredstva koja pripadaju KPŠF-O i može dostići maksimalni iznos od 5,000,000 evra, i sredstva se mogu koristiti samo uz odluku Upravnog odbora u slučaju vanrednih događaja, nepredviđenih okolnosti, ili za potrebu za kupovinu nekretnina u svrhu operacija KPŠF (kao što su kancelarije). Rezerva se prvobitno finansirala u 2013. godini od akumuliranog viška i mogu se dopuniti samo iz viška iz operativnih aktivnosti odlukom Upravnog odbora. U slučaju da se sredstva iz rezerve koriste za pokriće troškova izveštajnog perioda, oni će biti priznati u dobitak ili gubitak za period.

### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

#### 3.16 Upravljanje finansijskim rizikom

##### 3.16.1 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će promena u tržišnim cenama, kao što su deviznih kurseva i kamatnih stopa, uticati na dobit KPŠF-0 ili na vrednost njenih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola izloženosti tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih parametara, uz optimizaciju povratka.

##### *Devizni rizik*

Sredstva i obaveze KPŠF-0 nisu izložena deviznim kretanjama kursa pošto se sve transakcije i bilanci obavljaju u lokalnoj valuti.

##### *Kamatni rizik*

Kamatni rizik je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih kamatnih stopa. Menadžment KPŠF-0-a je prvenstveno odgovoran za svakodnevno praćenje neto kamatne stope rizika pozicije i postavlja granice da se smanji potencijal nesklada kamatnih stopa.

Na dan finansijskog stanja KPŠF-0 sva kamatonosna sredstva KPŠF-0-a (oročeni depoziti) su sa fiksnim kamatama.

##### 3.16.2 Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine, raspoloživost sredstava putem adekvatnih kreditnih linija i sposobnost prikupljanja na vreme, u utvrđenom roku, potraživanja od trećih lica.

Sledeća tabela prikazuje preostala ugovorna dospeća finansijskih sredstava i obaveza KPŠF-0. Dospeća su pripremljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova.

	Na dan 31 decembar 2020			Na dan 31 decembar 2019		
	1-6 meseca	6-12 meseca	12-24 meseca	1-6 meseca	6-12 meseca	12-36 meseca
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
<b>Financijska sredstva</b>						
Gotovina u rukama i bankama	738,772	-	-	143,678	-	-
Depoziti	-	3,004,880	-	-	5,268,026	-
Obveznice Kosova	-	-	1,757,301	-	-	-
Dospeli računi	634,443	-	-	614,998	-	-
	<b>1,373,215</b>	<b>3,004,880</b>	<b>1,757,301</b>	<b>758,676</b>	<b>5,268,026</b>	<b>-</b>
<b>Financijske obaveze</b>						
Plativi računi	1,169,729	-	-	984,586	-	-
Obaveze iznajmljivanja	24,275	25,008	52,482	22,785	23,471	101,765
	<b>1,194,004</b>	<b>25,008</b>	<b>52,482</b>	<b>1,007,371</b>	<b>23,471</b>	<b>101,765</b>
<b>Ročna neusklađenost</b>	<b>179,211</b>	<b>2,979,872</b>	<b>1,704,819</b>	<b>(248,695)</b>	<b>5,244,555</b>	<b>(101,765)</b>

### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

#### 3.16 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

##### 3.16.3 Finansijski instrumenti koji nisu predstavljeni po fer vrednosti

Sledeća tabela sumira knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti tih finansijskih sredstava i obaveza koje nisu prikazane u izveštaju o finansijskom stanju po fer vrednosti na dan 31 decembar 2020 i 2019.

	Na dan 31 decembar 2020		Na dan 31 decembar 2019	
	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost
	EUR	EUR	EUR	EUR
<b>Financijska sredstva</b>				
Gotovina u rukama i bankama	738,772	738,772	143,678	143,678
Depoziti	3,004,880	3,006,219	5,268,026	5,270,661
Obveznice Kosova	1,757,301	1,758,949	-	-
Dospeli računi	634,443	614,998	614,998	614,998
	<b>6,135,396</b>	<b>6,118,938</b>	<b>6,026,702</b>	<b>6,029,337</b>
<b>Financijske obaveze</b>				
Plativi računi	1,169,729	1,169,729	984,586	984,586
Obaveze iznajmljivanja	101,765	101,765	148,021	148,021
	<b>1,271,494</b>	<b>1,271,494</b>	<b>1,132,607</b>	<b>1,132,607</b>

##### Finansijski instrumenti mereni po fer vrednosti

Financijska imovina merena po fer vrednosti u izveštaju finansijskog stanja iskazuje se u skladu s hijerarhijom fer vrednosti. Ova hijerarhija skuplja finansijske imovine i obveze u tri razine koje se temelje na značaju ulaznih podataka koji se koriste tekom merenja fer vrednosti finansijske imovine:

- Razina 1: Navedene cene (ne prilagođene) na aktivnim tržištima za identične imovine ili obveze;
- Razina 2: Drugi ulazni podaci, osim navedenih cena, uključeni u razinu 1, koji su dostupni za promatranje imovine ili obveze direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izrađeni od cene); i
- Razina 3: Ulazni podaci o imovinu ili obvezu koje se ne temelju na dostupnim podacima za promatranje tržišta.

Na izveštajnim datumima, KPŠF-O nije imao finansijske instrumente procenjene po fer vrijednosti.

##### 3.16.4 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskog gubitka KPŠF-O ukoliko kupac ili ugovorna stranka finansijskog instrumenta ne ispunji svoje ugovorne obaveze.

##### Analize kreditnog kvaliteta

Izloženost KPŠF-O kreditnom riziku nastaje u vezi sa sledećim instrumentima:

- **Gotovina u banci** - Gotovina u banci se sastoji od gotovine na tekućim računima kod komercijalnih banaka. Ne postoji dostupan kreditni rejting za većinu komercijalnih banaka koje posluju u Republici Kosovo, međutim, zbog svoje kratkoročne prirode, kreditni rizik se ne smatra značajnim i ne izračunava se gubitak od umanjenja vrednosti.
- **Obveznice Kosova** - Na dan 31. decembra 2020. godine izloženost KPŠF-O u hartijama od vrednosti izdatih od Vlade Kosova bila je putem jednog instrumenta sa nominalnim iznosom od 1,750,000 EUR (2019: nula). Obveznice Kosova nemaju kreditni rejting.
- **Oročeni depoziti** - sastoje se od oročenih depozita položenih kod komercijalnih banaka u Republici Kosovo. Na dan 31. decembra 2020. godine, svi plasmani oročenih depozita bili su kod jedne banke (2019: tri banke, od kojih je 38% imala banka sa najvećom izloženošću).

### 3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

#### 3.16 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

##### 3.16.4 Kreditni rizik (nastavak)

###### *Umanjenje*

KPŠF-O prepoznaje provizije za gubitke za OKG na finansijska sredstva merene po amortizovanom trošku. KPŠF-O meri OKG u iznosu jednakom doživotnom OKG-u, osim sledećih, koji se meru 12-mesečnim OKG-om:

- finansijska sredstva za koja je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na datum izveštavanja; i
- druga finansijska sredstva za koja se kreditni rizik (tj. rizik od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja sredstva) nije značajno povećao od početnog priznavanja.

Kada se određuje da li se kreditni rizik finansijskog sredstva znatno povećao od početnog priznavanja i prilikom procene OKG-a, KPŠF-O smatra razumne i podržane informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova i napora. To uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analizu, zasnovanu na istorijskom iskustvu KPŠF-O i informisanu kreditnu procenu, uključujući informacije koje se odnose na budućnost.

KPŠF-O pretpostavlja da se kreditni rizik finansijskog sredstva znatno povećao ako je dospel više od 30 dana.

KPŠF-O smatra da su finansijska sredstva u neizvršenju obaveza kada:

- malo je verovatno da će zajmoprimac u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze prema KPŠF-O, bez pribegavanja KPŠF-O radnjama kao što je ostvarivanje menice (ako ima); ili
- finansijsko sredstvo kasni više od 90 dana.

Životni vek OKG-a su OKG-ovi koje su rezultat svih mogućih neizvršenih događaja tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. OKG-vi od 12 meseci su deo OKG-va koji proističu iz neizvršenih događaja koji su mogući u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili kraćeg perioda ako je očekivani vek instrumenta kraći od 12 meseci). Maksimalni period koji se uzima u obzir pri proceni OKG-a je maksimalni ugovorni period tokom kojeg je KPŠF-O izložen kreditnom riziku.

###### *Merenje OKG-a*

Na svaki datum izveštavanja, KPŠF-O procenjuje da li se kreditni rizik finansijskog instrumenta znatno povećao od početnog priznavanja. Prilikom procene, KPŠF-O koristi promenu rizika od neizvršenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Da bi izvršio procenu, KPŠF-O upoređuje rizik od neispunjenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum izveštavanja sa rizikom nastanka neizvršenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum početnog priznavanja. Dokazi da je finansijsko sredstvo umanjeno za kredit uključuju sledeće vidljive podatke:

- značajne finansijske poteškoće zajmoprimca ili izdavaoca; ili
- neizvršenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice; ili
- postaje verovatno da će druga strana ući u bankrot ili finansijsku reorganizaciju.

S obzirom na gore navedene inpute, sve obveznice Kosova su evaluirani korišćenjem 12-mesečnog modela umanjenja vrednosti u fazi 1, dok nije bilo kretanja između faza tokom godina završenih 31. decembra 2020. i 2019. Neto dodaci u provizije za očekivane kreditne gubitke tokom godine iznosili su 1,648 EUR što je rezultiralo na krajnji bilans na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 1,648 EUR (2019: nulla).

S obzirom na gore navedene inpute, svi oročeni depoziti su evaluirani korišćenjem 12-mesečnog modela umanjenja vrednosti u fazi 1, dok nije bilo kretanja između faza tokom godina završenih 31. decembra 2020. i 2019. Neto smanjenje u provizije za očekivane kreditne gubitke tokom godine iznosili su 1,297 EUR što je rezultiralo na krajnji bilans na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 1,339 EUR (2019: neto dodaci od 333 EUR i krajnji bilans od 2,636 EUR).

#### 4 GOTOVINA U RUKAMA I BANKAMA

	Na dan 31 decembar 2020	Na dan 31 decembar 2019
	EUR	EUR
ProCredit Bank - Tekući račun	290,353	115,813
Banka për Biznes – Tekući račun	317,140	19,047
Raiffeisen Bank Kosovo – Tekući račun	60,865	6,841
Banka Kombëtare Tregtare - Dega Prishtinë – Tekući račun	45,267	272
ISh Bankasi – Tekući račun	23,618	324
Banka Ekonomike – Tekući račun	845	386
NLB Prishtina - Tekući račun	509	531
TEB Bank – Tekući račun	-	300
Gotov novac u rukama	175	164
<b>Ukupna gotovina u rukama i bankama</b>	<b>738,772</b>	<b>143,678</b>

Tekući računi KPŠF-0 ne nude interes, osim računa sa Banka për Biznes, koji od 1. avgusta 2018. godine obezbeđuje progresivnu kamatu na osnovu dnevnog stanja na računu. Kamata zaradena za godinu završenu 31. decembra 2020. na ovom računu iznosila je 3,780 EUR, od čega 600 EUR je bilo dospelo na datum izveštavanja (2019: kamata zaradena 6,357 EUR od čega 228 EUR je bilo dospelo).

#### 5 DEPOZITI I OBVEZNICE KOSOVA

	Na dan 31 decembar 2020	Na dan 31 decembar 2019
	EUR	EUR
<b>Depoziti</b>		
Depoziti pre provizija za očekivane kreditne gubitke	3,006,219	5,270,662
Provizije za očekivane kreditne gubitke	(1,339)	(2,636)
<b>Depoziti posle provizija za očekivane kreditne gubitke</b>	<b>3,004,880</b>	<b>5,268,026</b>
<b>Obveznice Kosova</b>		
Obveznice pre provizija za očekivane kreditne gubitke	1,758,949	-
Provizije za očekivane kreditne gubitke	(1,648)	-
<b>Obveznice posle provizija za očekivane kreditne gubitke</b>	<b>1,757,301</b>	<b>-</b>
<b>Depoziti i obveznice Kosova</b>	<b>4,762,181</b>	<b>5,268,026</b>

Na dan 31 decembra 2020. godine, investicije KPŠF-0 u oročene depozite merene po amortizovanoj vrednosti sastojale su se od 2 depozita koji su imali originalne rokove dospeća od jedne godine, fiksne kamatne stope, prosečno trajanje (ponderisano) od 0.89 godina i prosečnu kamatnu stopu od 1.74%. Svi depoziti su položeni kod komercijalnih banaka koje imaju dozvolu i posluju u Republici Kosovo. Na dan 31 decembra 2019. godine investicije u oročene depozite merene po amortizovanoj vrednosti sastojale su se od 5 depozita koji su imali originalno dospeće 1 godine, fiksnu kamatnu stopu, prosečno trajanje (ponderisano) 0.90 godina i prosečnu stopu/kupon od 2.08%.



5 DEPOZITI (NASTAVAK)

	Depoziti	Obveznice Kosova	Dužnički Instrumenti
	EUR	EUR	EUR
<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>2,303</b>	<b>-</b>	<b>2,303</b>
Dodatne provizije zbog novih plasmana	2,636	-	2,636
Izdavanja iz provizije zbog dospeća / predstanka priznanja	(2,303)	-	(2,303)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	<b>333</b>	<b>-</b>	<b>333</b>
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>2,636</b>	<b>-</b>	<b>2,636</b>
Dodatne provizije zbog novih plasmana	1,339	1,648	2,987
Izdavanja iz provizije zbog dospeća / predstanka priznanja	(2,636)	-	(2,636)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	<b>(1,297)</b>	<b>1,648</b>	<b>351</b>
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>1,339</b>	<b>1,648</b>	<b>2,987</b>

Rezerve za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente za godinu koja se završila 31 decembra 2020 godine izvedene su u skladu sa očekivanim modelom kreditnog gubitka kako je detaljno opisano u značajnim računovodstvenim politikama. Kretanje rezervi za očekivane kreditne gubitke su prikazane gore

	Depoziti	Obveznice Kosova	Dužnički Instrumenti
	EUR	EUR	EUR
<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>4,602,762</b>	<b>-</b>	<b>4,602,762</b>
Novi plasmani	5,259,500	-	5,259,500
Zarađena kamata	115,408	-	115,408
Kamata – primljena	(109,311)	-	(109,311)
Glavnica – dospela	(4,600,000)	-	(4,600,000)
Neto kretanje provizije za očekivane kreditne gubitke	(333)	-	(333)
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>5,268,026</b>	<b>-</b>	<b>5,268,026</b>
Novi plasmani	3,000,000	1,758,491	4,758,491
Zarađena kamata	106,352	458	106,810
Kamata – primljena	(111,295)	-	(111,295)
Glavnica – dospela	(5,259,500)	-	(5,259,500)
Neto kretanje provizije za očekivane kreditne gubitke	1,297	(1,648)	(351)
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>3,004,880</b>	<b>1,757,301</b>	<b>4,762,181</b>

## 6 DOSPELI RAČUNI

	Na dan 31 decembar 2020	Na dan 31 decembar 2019
	EUR	EUR
Neto potraživanja od KPŠF-PS	553,691	553,143
Dospeli rabati iz otvorenih instrumenata	80,152	56,826
Ostali dospeli računi	600	5,029
<b>Ukupno dospeli računi</b>	<b>634,443</b>	<b>614,998</b>

Na dan 31 decembra 2020, bilans potraživanja od KPŠF-PS u iznosu od 553,691 EUR odnosi se na naknadu za upravljanje naplaćen na računima doprinosilaca u iznosu od 549,569 EUR, kao i pozitivnu razliku od refundacija pogrešnih doprinosa u iznosu od 4,122 EUR (2019: 553,143 EUR odnosno pozitivnu razliku od 113 EUR); koji su primljeni posle datuma izveštavanja.

## 7 ZAVISNA SREDSTVA I OBAVEZE

Na dan 31 decembra 2020 i 2019, KPŠF-O nije imalo zavisnih sredstava niti obaveza.

## 8 PRIVRŽENOSTI

Na dan 31 decembra 2020 i 2019, KPŠF-O nije imalo privrženosti osim obaveza za iznajmljivanje, kao što je prikazano u Napomeni 3.5.2 "Najmovi", i obaveza koje mogu se prijaviti zbog kupnje zemlje, kao što je prikazano u Napomeni 9.

**9 NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME**

	Kompjuteri i prateće opreme	Nameštaji uređaji i oprema	Ostala kancelarijska oprema	Motorna vozila	Plac i izgradnja u toku	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
<b>Cene</b>						
<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>317,472</b>	<b>23,500</b>	<b>52,646</b>	<b>53,365</b>	<b>591,153</b>	<b>1,038,136</b>
Dodato u toku godine	72,870	410	21,200	-	-	94,480
Otpisano u toku godine	(16,519)	(783)	(6,314)	-	-	(23,616)
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>373,823</b>	<b>23,127</b>	<b>67,532</b>	<b>53,365</b>	<b>591,153</b>	<b>1,109,000</b>
Dodato u toku godine	35,941	3,155	850	-	-	39,946
Otpisano u toku godine	(5,233)	(141)	(1,175)	-	-	(6,549)
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>404,531</b>	<b>26,141</b>	<b>67,207</b>	<b>53,365</b>	<b>591,153</b>	<b>1,142,397</b>
<b>Akumulirano obezvređenje</b>						
<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>(281,121)</b>	<b>(20,776)</b>	<b>(46,610)</b>	<b>(53,365)</b>	<b>-</b>	<b>(401,872)</b>
Teret u toku godine	(22,452)	(875)	(4,944)	-	-	(28,271)
Eliminisano iz otpisa	16,519	783	6,314	-	-	23,616
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>(287,054)</b>	<b>(20,868)</b>	<b>(45,240)</b>	<b>(53,365)</b>	<b>-</b>	<b>(406,527)</b>
Teret u toku godine	(40,796)	(1,159)	(7,790)	-	-	(49,745)
Eliminisano iz otpisa	5,233	141	1,175	-	-	6,549
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>(322,617)</b>	<b>(21,886)</b>	<b>(51,855)</b>	<b>(53,365)</b>	<b>-</b>	<b>(449,723)</b>
<b>Neto knjigovodstvena vrednost</b>						
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>81,914</b>	<b>4,255</b>	<b>15,352</b>	<b>-</b>	<b>591,153</b>	<b>692,674</b>
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>86,769</b>	<b>2,259</b>	<b>22,292</b>	<b>-</b>	<b>591,153</b>	<b>702,473</b>

*Izgradnja u toku i avansi*

Dana 23 novembra 2016 godine, Vlada Republike Kosovo je donela odluku br. 06/117 o eksproprijaciji u ime javnog interesa imovine društvenog preduzeća "P.SH. Udruženje SH.A.M. Vllaznim Union", koja se nalazi na katastarskoj parceli, P-7207-0, u Lakërishtë, prištinska katastarska zona, opština Priština, za potrebe KPŠF-a.

Prema važećim zakonima o privatizaciji - imajući u vidu da je eksproprijacija izvršena u javnom interesu - KPŠF je morao da plati samo 20% od vrednosti imovine u iznosu od 249,012 EUR (procenjeno od strane nezavisnog ovlašćenog inspektora na 1,245,060 EUR), legitimnih potraživanja poverioca, o čijim potraživanjima je Organ za likvidaciju doneo odluku u iznosu od 340,142 EUR, dok su administrativne takse iznosile 2,000 EUR. Kao takav, u junu 2018 godine, KPŠF je platio Kosovskoj agenciji za privatizaciju potreban iznos od 591,153 EUR.

Organ za likvidaciju je odbio potraživanja u iznosu od 133,618 EUR, a na njegove odluke može se uložiti žalba Posebnoj komori Vrhovnog suda Republike Kosovo. Prema sporazumu o eksproprijaciji, KPŠF je obećao i obavezan je da plati bilo koja i sva potraživanja koje je Posebna komora usvojila u korist žalioca, a takvi iznosi će povećati troškove za nabavku ekspropirisane parcele.

Vlasništvo nad imovinom je preneseno u katastarski registar na KPŠF tokom 2019. godine. Na datum izdavanja ovog izveštaja KPŠF je na fazi projektovanja izgradnje svojih kancelarija.

Tokom 2020. i 2019. godine, KPŠF je u potpunosti otpisao amortizovanu imovinu.

Na dan 31 decembra 2020 i 2019 ne postoje tereti nad sredstvima KPŠF-O.

**10 IMONVINA S PRAVOM KORIŠĆENJA I OBAVEZE IZNAJMLJIVANJA**

	<b>Imovina s pravom korišćenja</b>		<b>Obaveze iznajmljivanja</b>
	<b>EUR</b>		<b>EUR</b>
<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>185,834</b>	<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>191,481</b>
Dodato u toku godine	-	Troškovi kamate iznajmljivanja	10,540
Obezvredenje u toku godine	(46,458)	Plaćanja tokom godine	(54,000)
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>139,376</b>	<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>148,021</b>
Dodato u toku godine	-	Troškovi kamate iznajmljivanja	7,744
Obezvredenje u toku godine	(46,459)	Plaćanja tokom godine	(54,000)
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>92,917</b>	<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>101,765</b>

Tokom godine završenoj 31. decembra 2020, KPŠF-O ima samo jedan najam, za svoju kancelariju, koji je identifikovan kao imovina s pravom korišćenja i odražava se na izveštaju o finansijskom stanju. Obaveze iznajmljivanja povezane sa istim prikazuju se takođe u izvještaju o finansijskom stanju.

Iznajmljivanje traje od 1. januara 2019. do 31. decembra 2023. godine, dok obe strane imaju mogućnost da raskinu ugovor putem otkazivanja od 9 meseci. Postepena stopa zaduživanja koja se primenjuje za obaveze zakupa priznate pri početnoj primeni 1. januara 2020. godine iznosila je 6.49%, dok se amortizacija imovine s pravom korišćenja vrši linearno, tokom celog trajanja najma.

S obzirom da se iznajmljivanje plaća unaprijed, početna uplata nije uključena u obaveze iznajmljivanja. Na dan 31. decembra 2020. diskontirane obaveze iznajmljivanja u iznosu od 101,765 EUR sastoje se od 49,283 EUR kratkoročnih i 52,482 EUR dugoročnih iznajmljivanja. Nediskontirane obaveze iznajmljivanja iznose 108,000 EUR, od čega su 54,000 EUR kratkoročne, a 54,000 EUR dugoročne.

Na dan 31. decembra 2019. diskontirane obaveze iznajmljivanja u iznosu od 148,021 EUR sastoje se od 46,256 EUR kratkoročnih i 101,765 EUR dugoročnih iznajmljivanja. Nediskontirane obaveze iznajmljivanja iznose 162,000 EUR, od čega su 54,000 EUR kratkoročne, a 108,000 EUR dugoročne.

**11 NEMATERIJALNA SREDSTVA**

	<b>Softveri i Licence</b>
	<b>EUR</b>
<b>Cene</b>	
<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>451,866</b>
Dodato u toku godine	11,370
Otpisano u toku godine	(7,520)
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>455,716</b>
Dodato u toku godine	-
Otpisano u toku godine	-
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>455,716</b>
<b>Akumulirana amortizacija</b>	
<b>Na dan 1 januar 2019</b>	<b>(390,369)</b>
Teret u toku godine	(17,967)
Eliminisano iz otpisa	7,520
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>(400,816)</b>
Teret u toku godine	(16,273)
Eliminisano iz otpisa	-
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>(417,089)</b>
<b>Neto knjigovodstvena vrednost</b>	
<b>Na dan 31 decembar 2020</b>	<b>38,627</b>
<b>Na dan 31 decembar 2019</b>	<b>54,900</b>



## 12 PLATIVI RAČUNI I AKRUALI

	Na dan 31 decembar 2020	Na dan 31 decembar 2019
	EUR	EUR
Plativi računi za investicione aktivnosti	1,059,372	824,824
Akruali za štampanje i slanje stanja računa doprinosilaca	70,433	115,409
Ostali plativi računi i akruali	39,924	44,353
<b>Ukupni plativi računi</b>	<b>1,169,729</b>	<b>984,586</b>

Na dan 31 decembra 2020 u bilans plativih računa za investicione aktivnosti su uključeni naknade upravljanja od strane menadžera otvorenih fondova koji fakturisaju u vrednosti od 1,058,629 EUR i naknade za posredništvo u vrednosti od 743 EUR (2019: 824,081 EUR odnosno 743 EUR).

## 13 VIŠAK

	2020			2019		
	Operativne Aktivnosti	Investicione Aktivnosti	Ukupno	Operativne Aktivnosti	Investicione Aktivnosti	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
<b>Prihodi za godinu</b>						
Prihodi od naplaćenih taksi	1,349,172	7,014,662	<b>8,363,834</b>	1,294,186	6,941,657	<b>8,235,843</b>
Ostali prihodi	125,599	13,017	<b>138,616</b>	132,822	41,208	<b>174,030</b>
	<b>1,474,771</b>	<b>7,027,679</b>	<b>8,502,450</b>	<b>1,427,008</b>	<b>6,982,865</b>	<b>8,409,873</b>
Troškovi za godinu	(1,201,023)	(5,732,566)	<b>(6,933,589)</b>	(1,205,928)	(4,702,557)	<b>(5,908,485)</b>
Rezerve za očekivane kreditne gubitke, neto (povećanje)/ smanjenje	(351)	-	<b>(351)</b>	(333)	-	<b>(333)</b>
<b>Višak za godinu</b>	<b>273,397</b>	<b>1,295,113</b>	<b>1,568,510</b>	<b>220,747</b>	<b>2,280,308</b>	<b>2,501,055</b>
Višak u početku godine	730,730	81,670	<b>812,400</b>	509,983	101,362	<b>611,345</b>
Refundacija viška u KPŠF-PS	-	(1,200,000)	<b>(1,200,000)</b>	-	(2,300,000)	<b>(2,300,000)</b>
<b>Višak u kraju godine</b>	<b>1,004,127</b>	<b>176,783</b>	<b>1,180,910</b>	<b>730,730</b>	<b>81,670</b>	<b>812,400</b>

Tokom 2020. Upravni odbor je odlučio da nadoknadi penziona sredstva doprinosioca (KPŠF-PS) sa 1,200,000 EUR iz viška investicionih aktivnosti, ostavljajući neto bilans viška od 1,180,910 EUR na dan 31 decembra 2020. Tokom 2019. Upravni odbor je odlučio da nadoknadi penziona sredstva doprinosioca (KPŠF-PS) sa 2,300,000 EUR iz viška investicionih aktivnosti, ostavljajući neto bilans viška od 812,400 EUR na dan 31 decembra 2019.

Zbog pandemije Covid-19 i njenog oštrog uticaja na tržišta, 25. februara 2020. godine, Upravni odbor je odlučio da izradi privremenu strategiju sa sredstvima doprinosioca koji: (a) su postigli ili će dostići do kraja 2020. starosna doba za pensionisanje od 65 godina; i (b) nisu prethodno podigli sredstva iz KPŠF-a. Cilj je bio pružiti zaštitu neposrednim pensionerima, zaštitu koja se finansira iz operativnih rezervi, sve dok se cena fonda ne poboljša. Troškovi zaštite iznosili su 460,384 EUR.

#### 14 NAKNADA TAKSI NA TERET PENZIJSKIH SREDSTAVA

	Za godinu završenu 31 decembar 2020	Za godinu završenu 31 decembar 2019
	EUR	EUR
Naplaćene takse za investicione aktivnosti	7,014,662	6,941,657
Naplaćene takse za operativne aktivnosti	1,349,172	1,294,186
<b>Total naknada taksi na teret penzijskih sredstava</b>	<b>8,363,834</b>	<b>8,235,843</b>

Naknade su obračunate dnevno prema formuli:

$$\text{Naknada} = [ \text{Bruto sredstva učesnika} ] * [ \text{Stopa} ] / [ \text{Broj dana u godini} ] .$$

Ukupne naknade naplaćene nad bruto sredstvima učesnika u cilju finansiranja aktivnosti KPŠF-a za godinu koja se završava 31 decembra 2020 iznosi 8,363,834 EUR (2019: 8,235,843 EUR).

Naplaćene tarife za period raportisanja, usvajane od strane Skupštine Republike Kosovo u skladu sa Zakonom br. 04/L-168, bile su kao sledeće:

Datum od	Datum do	Takse za investicione aktivnosti	Takse za operativne aktivnosti	Ukupne takse
1 januara 2019	15 maja 2019	0.381% g.	0.071% g.	0.452% g.
16 maja 2019	4 juna 2020	0.370% g.	0.069% g.	0.439% g.
5 juna 2020	31 decembar 2020	0.330% g.	0.065% g.	0.395% g.

#### 15 OSTALI PRIHODI

	Za godinu završenu 31 decembar 2020	Za godinu završenu 31 decembar 2019
	EUR	EUR
<i>Operativne aktivnosti</i>		
Kamatni prihod od depozita i tekućeg računa	110,590	121,765
Neto prihodi od refundacije doprinosa	14,629	7,862
Ostali prihodi iz operativnih aktivnosti	380	3,195
	<b>125,599</b>	<b>132,822</b>
<i>Investicione aktivnosti</i>		
Rabat od AXA-WFOI	13,017	39,100
Ostali prihodi iz investicionih aktivnosti	-	2,108
	<b>13,017</b>	<b>41,208</b>
<b>Ukupni ostali prihodi</b>	<b>138,616</b>	<b>174,030</b>

Penzijski doprinosi koji dolaze na računu za naplatu (CBK račun za KPŠF-PS) pretvaraju se u jedinice na dan doprinosa. Povremeno se uplata izvrši greškom (delimično ili u celosti), a kada se to razume, KPŠF, u skladu sa Zakonom br. 04/L-101, vraća nominalni iznos pogrešnog doprinosa. Prema policama KPŠF-a, neto razlike između (i) vraćenog nominalnog iznosa i (ii) vrednosti odgovarajućih jedinica na dan povrata novca; tretiraju se za KPŠF-O kao ostali prihod kada je pozitivan i kao ostali rashodi kada su negativni. Za godinu završenu 31. decembra 2020. neto prihod od povrata doprinosa iznosio je 14,629 EUR (2019: neto prihod u iznosu od 7,862 EUR).

## 16 NETO NAKNADE OTVORENIH INSTRUMENATA

	Za godinu završenu 31 decembar 2020			Za godinu završenu 31 decembar 2019		
	Bruto	Rabati	Neto	Bruto	Rabati	Neto
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	82,423	(12,489)	<b>69,934</b>	365,610	(167,640)	<b>197,970</b>
BNY Mellon – RRF	1,825,958	-	<b>1,825,958</b>	1,246,615	-	<b>1,246,615</b>
AXA – GILB	367,298	(38,368)	<b>328,930</b>	153,678	(9,194)	<b>144,484</b>
Schroders – GDG	131,056	-	<b>131,056</b>	293,788	-	<b>293,788</b>
Nordea 1 – GSEF	340,965	-	<b>340,965</b>	414,968	-	<b>414,968</b>
Nordea 1 – SRF	1,657,538	-	<b>1,657,538</b>	1,129,320	-	<b>1,129,320</b>
Amundi – 3M I	107,341	(48,004)	<b>59,337</b>	221,064	(84,790)	<b>136,274</b>
AXA – WFOI	53,467	-	<b>53,467</b>	238,363	-	<b>238,363</b>
BNP Paribas – PDP	802,218	(211,086)	<b>591,132</b>	450,555	(106,478)	<b>344,077</b>
Amundi – RPI2	80,665	-	<b>80,665</b>	161,370	-	<b>161,370</b>
Corp Bond Eur ETF	57,879	-	<b>57,879</b>	46,473	-	<b>46,473</b>
S&P500 Minvol ETF	77,913	-	<b>77,913</b>	64,637	-	<b>64,637</b>
Amun. EurCorp ETF	46,375	-	<b>46,375</b>	37,062	-	<b>37,062</b>
MSCI USA Qual ETF	11,766	-	<b>11,766</b>	2,768	-	<b>2,768</b>
S&P500 Eur H. ETF	7,091	-	<b>7,091</b>	-	-	-
EuroStoxx50 ETF	3,572	-	<b>3,572</b>	-	-	-
MSCI EU MinVol ETF	67,276	-	<b>67,276</b>	-	-	-
Invesco QQQ ETF	84,051	-	<b>84,051</b>	-	-	-
Schroders – SISF	-	-	-	100,784	-	<b>100,784</b>
<b>Ukupne neto naknade otvorenih instrumenata</b>	<b>5,804,852</b>	<b>(309,947)</b>	<b>5,494,905</b>	<b>4,927,055</b>	<b>(368,102)</b>	<b>4,558,953</b>

## 17 TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu 31 decembar 2020	Za godinu 31 decembar 2019
	EUR	EUR
Plate osoblja	465,109	456,201
Penzioni doprinosi poslodavca	32,909	59,874
Troškovi Kolektivnog Ugovora	49,331	42,176
Razvoj administrativnog softvera	41,220	-
Zdravstveno osiguranje	7,413	4,702
Prekovremeni rad, bonusi i ostali troškovi osoblja	19,303	21,500
<b>Ukupno troškovi osoblja</b>	<b>615,285</b>	<b>584,453</b>

## 18 TROŠKOVI UPRAVNOG ODBORA

	Za godinu 31 decembar 2020	Za godinu 31 decembar 2019
	EUR	EUR
Honorari članova Odbora	118,250	124,600
Fiducijarno osiguranje Sastanci	30,547	22,709
Putovanja/Hotel/Drugi/troškovi	9,275	34,505
Penzioni doprinosi poslodavca	7,112	11,461
<b>Ukupno troškovi Upravnog odbora</b>	<b>165,184</b>	<b>193,275</b>

## 19 POVEZANA LICA

Lice je povezana sa entitetom ako, direktno ili indirektno preko jednog ili više posrednika, lice kontroliše, kontrolisano je ili je pod zajedničkom kontrolom sa entitetom, ako lice ima interes u entitetu koji joj daje značajan uticaj na entiteta, lice ima zajedničku kontrolu nad entitetom, lice je pridruženi član ili je član ključnog rukovodećeg osoblja tog entiteta ili njegovog matičnog entiteta. KPŠF-0 nije imao transakcije sa povezanim licima bilo koje vrste.

Članovi upravnog odbora (a) primaju mesečne nadoknade putem honorara poverenika koje odobrava Skupština Republike Kosovo prilikom odobravanja investicionih i operativnih naknada koje se naplaćuju iz fonda; i (b) imaju obavezne penzijske doprinose koji se plaćaju u njihovo ime. Bilans gore navedenih, za godine završene 31. decembra 2020. i 2019. godine, obelodanjeni su u napomeni 18 ovih finansijskih izveštaja.

Ključno rukovodeće osoblje prima mesečne plate koje je odredio Upravni odbor i u njihovo ime se plaćaju i obavezni penzijski doprinosi. Povremeno im se mogu dodeliti godišnji bonus u vezi sa učinkom, ograničen na maksimalno jednu mesečnu osnovnu platu. Bilans gore navedenih, za godinu završenu 31. decembra 2020. Godine, iznosilo je 161,174 EUR (2019: 154,761 EUR).

## 20 STRUČNE SLUŽBE / UGOVORAČI / KONSULTANTI

	Za godinu završenu 31 decembar 2020	Za godinu završenu 31 decembar 2019
	EUR	EUR
Usluge dizajna i odnosa sa javnošću	8,211	4,815
Usluge interne revizije	2,888	2,940
Prevodilačke i lektorske usluge	623	818
Ostale službe	5,776	2,686
<b>Ukupni troškovi za stručne usluge, ugovorače i konsultante</b>	<b>17,498</b>	<b>11,259</b>

## 21 DEŠAVANJA POSLE DATUMA FINANSIJSKOG STANJA

Izbijanje COVID-19 prouzrokovalo je privremene poslovne poteškoće u poslovanju u finansijskom sektoru u Republici Kosovo. S obzirom na stalni prihod od naknada koje se naplaćuju od fonda, KPŠF-0 ne očekuje da će ovo stanje materijalno uticati na njegove operativne rezultate. Povezani finansijski uticaj i trajanje trenutno se ne mogu razložno proceniti.

Nakon datuma 31 decembar 2020 nema narednih događaja koji zahtevaju prilagođavanje ili dalje obelodanjivanje u ovim finansijskim izveštajima.